

פברואר 2023

הצעת המקפצה לתקציב המדינה לשנים 2023-2024:

השקעה שנתית של מיליארד שקלים בהכשרות מקצועיות

1. לקראת הדיונים על תקציב המדינה לשנים 2023-2024, אנו מציעים להגדיל את ההשקעה הממשלתית השנתית בקורסים מקצועיים לפיתוח מיומנויות לעבודה מבסיס שנתי של כ-160 מיליון שקלים ב-2022 לבסיס שנתי של מיליארד שקלים בשנה. להצעה שותפים כ-50 ארגונים חברתיים, מכללות, מעסיקים וארגוני מעסיקים, החברים בשותפות "המקפצה – המטה להשקעה במקצועות המחר", הפועלת לקדם השקעה בפיתוח כישורי עובדים בכל ענפי המשק הישראלי. ההצעה שפיתחנו מבוססת על מחקר רחב היקף, שכלל מאות ראיונות עם מומחים, אנשי מקצוע ומחפשי הכשרות, ניתוח יסודי של הנתונים הרלוונטיים וסקירה מקיפה של פרסומים ודוחות בנושא, כולל מחקרים משווים בינלאומיים. עיקריו של המחקר פורסמו במסמך "מקפצה לישראל" מיולי 2020.
2. אנו מציעים להגדיל באופן משמעותי מאוד, פי שש, את תקציב ההכשרות המקצועיות והמעטפת להשתתפות בהן, מהשיקולים הבאים:
 - 2.1. מדינת ישראל משקיעה כיום פי עשר בסטודנטים בלימודים אקדמיים (6.4 מיליארד שקלים לסבסוד ההוראה באקדמיה, לא כולל תקציבי מחקר) מאשר בלומדים במסלולים לא-אקדמיים (470 מיליון למכללות הטכנולוגיות ועוד 160 מיליון להכשרות המקצועיות). בהתחשב בכך שרק 46% מהאוכלוסייה צפויים להשלים תואר אקדמי, אין כל הצדקה להטיה זו. יתרה מכך, אפליה זו מחריפה את הפערים החברתיים, כיוון שבעלי תואר אקדמי, בממוצע, מגיעים מרקע חברתי-כלכלי חזק יותר מאשר אלה שאין להם תואר. הגידול המוצע על ידינו עדיין ישאיר את היחס בין שתי האוכלוסיות על 4:1 לטובת האקדמאים, אך לפחות יתחיל לצמצם את הפער.
 - 2.2. ניתן לבצע את ההכשרות באופן שיבטיח את החזר את ההשקעה בהן. הכשרות איכותיות יובילו לעלייה בהכנסות של המשתתפים בהן וברמת חייהם, לגידול בפריון העבודה, לגידול בתמ"ג, ולהשפעה החיובית על תקציב המדינה, כיוון שהן יביאו לגידול בהכנסות ממיסים ולהפחתת ההוצאה על קצבאות. הדרך לעשות זאת היא לשלב במסלולי ההכשרה מנגנונים של הערכה ומדידה, כמפורט בהמשך. מנגנונים אלה יבטיחו כי המדינה תשלם רק עבור הכשרות המניבות תשואה גבוהה, ותאפשר למקד את המימון במסלולים ובקורסים המוצלחים ביותר.
3. התקציב המוצע מתבסס על מספר הנחות יסוד כלליות לגבי כמות המשתתפים הנדרשת ועלות ההכשרות. ההנחה הראשונה היא כי קיים צורך בלפחות 50,000 משתתפים בהכשרות מדי שנה. מדובר בהערכה שמרנית המבוססת על קהלי היעד הבאים:
 - 3.1. בישראל מועסקים כיום יותר מ-550,000 עובדים בישראל ללא השכלה אקדמית, העובדים במשרה מלאה ומרוויחים פחות מ-7,500 שקלים ברוטו לחודש, מה שמעיד על רמת פריון נמוכה יחסית. אנו מניחים כי לפחות 2%-3% מעובדים אלו מעוניינים בקורסים מקצועיים, שישדרגו את כישוריהם ויאפשרו להם להפיק מכך תועלת משמעותית. מכאן, שבהערכת חסר, קיים פוטנציאל של 10,000-15,000 עובדים קיימים שיהיו מעוניינים בקורסי הכשרה מקצועית.
 - 3.2. בכל שנה נכנסים לשוק העבודה כ-110,000 אנשים חדשים (80% מכל שנתון, העומד על כ-140,000 אנשים). יותר ממחציתם, כאמור לעיל, לא ישלימו תואר אקדמי. בהערכה שמרנית, ניתן להעריך כי 10%-15% מהם יהיו מועמדים רלוונטיים להכשרות מקצועיות, מה שמייצר פוטנציאל של 10,000-15,000 צעירים שיהיו מעוניינים בקורסי הכשרה מקצועית.

3.3. יש כיום, לפי נתוני שירות התעסוקה, 150,000 מבקשי עבודה רשומים (95,000 מקבלים דמי אבטלה ו-55,000 הבטחת הכנסה). גם כאן, הערכה שמרנית היא כי 10%-15% מהם מהווים פוטנציאל להשתתפות בהכשרות. על פניו, זהו **פוטנציאל של 10,000-15,000 מבקשי עבודה שיהיו מעוניינים בקורסי הכשרה מקצועית.**

3.4. לפי הערכות מומחים, 30% מהמשרות הקיימות צפויות להיעלם בעשור הקרוב עקב שינויים טכנולוגיים וחברתיים. בהתחשב בעובדה כי כמות המועסקים במשק עומדת כיום על יותר מארבעה מיליון אנשים, מדובר בלמעלה מ-100,000 משרות הצפויות להיעלם מדי שנה. גם אם רק 5%-10% מבעלי משרות קיימות יזדקקו להסבה מקצועית, עדיין מדובר על **פוטנציאל של 5,000 בעלי משרות במקצועות נעלמים שיהיו מעוניינים בקורסי הכשרה מקצועית.**

סיכום פוטנציאל הביקוש השנתי להשתתפות בהכשרות מקצועיות

קבוצה	גודל הקבוצה באלפים	פוטנציאל באחוזים	פוטנציאל באלפים
עובדים לא אקדמאים בגילים 25-54 עם שכר של פחות מ-7,500 שקלים למשרה מלאה	550	3%-2%	10-15
מצטרפים חדשים לשוק העבודה	100	15%-10%	10-15
מבקשי עבודה (דמי אבטלה והבטחת הכנסה)	150	15%-10%	15-20
משרות נעלמות	100	10%-5%	5-10
סה"כ	כ-900	6%-5%	40-60

4. **ההנחה לגבי הצורך בהכשרות נתמכת גם בניתוח הביקוש מצד המעסיקים.** כך, למשל, ברבעון השלישי של 2022, היו בסה"כ 156,000 משרות פנויות במשק. מתוך כלל המשרות הדרושות, כ-30% היו למשרות הנדסאים ועובדים מקצועיים לא-אקדמיים (46,000), עוד כרבע היו למשלחי יד ניהוליים ואקדמיים (35,000), והשאר היו בעיקר לפקידים, עובדי מכירות ושירותים (58,000). רק עשירית מהביקוש הייתה לעובדים לא מקצועיים (16,000). מנתונים אלה עולה בבירור כי הביקוש לעובדים מקצועיים שאינם אקדמאים גבוה משמעותית מ-50,000 משתתפים. בנוסף, יש להביא בחשבון כי הרבה מעסיקים אינם מחפשים כיום באופן אקטיבי עובדים מקצועיים, מאחר שהם מודעים למחסור הגדול במועמדים מתאימים.

5. **ההנחה השנייה** נוגעת לעלות ההכשרות עצמן: הבסיס שאליו אנו מתייחסים הוא **שעלות קורס הכשרה מקצועית למדינה עומדת על 10,000 שקלים למשתתף. בסיס זה תואם בקווים רחבים את העלויות בתוכניות הקיימות, כאשר בחלק מהתכניות (כמו כיתה בעבודה) העלות גבוהה יותר ובאחרות (כמו שוברים והכשרות מתוקצבות ישירות) היא נמוכה יותר.** עם זאת, ביצענו התאמות ותוספות במידת הצורך, כמפורט להלן ביחס לכל מסלול. יודגש, כי אנו מבקשים לקדם השקעה בהכשרות שיש להם תשואה גבוהה על ההשקעה בכל הענפים והמקצועות שבהם ישנם ביקושים ואופק תעסוקתי לבוגרים, כולל הכשרות במקצועות טכנולוגיים ובמקצועות שאינם טכנולוגיים, ולכן טווח העלויות של ההכשרות הוא רחב יחסית.

6. התקציב כולל גם עלויות לתוכניות לחלוקת דמי קיום במהלך ההכשרות והתמחויות לבוגרי הכשרות, שכל אחת מהן צפויה לשרת כ-8,000 אנשים, או כ-15% מכלל משתתפי ההכשרות, כמפורט להלן. לבסוף, הוספנו גם הקצאות עבור טכנולוגיות מידע, כדי לוודא סנכרון אפקטיבי בין כלל התוכניות, ועבור הערכה השוואתית כוללת בין המסלולים (בנוסף לתקציבי ההערכה הפנימית לכל מסלול) שמטרתה להבטיח כי חלוקת המשאבים ביניהם היא מיטבית.

7. לפני הצגת פרטי הצעתנו, נזכיר כי בשנים האחרונות איגמנו בשותפות "המקפצה" ידע רב על עולם ההכשרות המקצועיות. ההמלצות המרכזיות לביצוע הכשרות מקצועיות איכותיות הינן בתמצית:

7.1. **איכותן של תוכניות להכשרה מקצועית מובטחת כאשר הן מפותחות ומופעלות על ידי מוסדות לימוד מקצועיים איכותיים, שמבטיחים את הפן הפדגוגי, ובמעורבות משמעותית של מעסיקים, שמאשרים את רלבנטיות תכני ההכשרה.** כיוון שהכשרות מקצועיות אמורות להקנות כישורים שבהם ניתן להשתמש במקום העבודה, השיפוט החשוב ביותר לגבי ערכן הוא של המעסיקים, והם יכולים לתת את האינפוט הרלוונטי ביותר לגבי התכנים הנדרשים לקורסים.

7.2. **הצורך בהכשרות ותכניהן צריכים להיות מוגדרים מלמטה-למעלה,** ע"י המעסיקים ואנשי מקצוע העובדים איתם בשטח, נוכח אופיו המורכב והדינמי של שוק העבודה. המדינה לא צריכה לעסוק בתכנון מרכזי באמצעות בחירה בענפים או מקצועות מועדפים, אלא לתת תמריצים למעסיקים ולבעלי עניין אחרים לפתח הכשרות הנותנות מענה לכשלי השוק הקיימים.

7.3. **יש להשקיע רק בהכשרות שיש להן ערך מוסף מוכח,** ויחס עלות-תועלת חיובי מבחינת המשק והחברה. בכל המסלולים המפורטים להלן, לא תהיה השקעה בקורסים אם לא ניתן לבדוק ולהוכיח את תרומתם החיובית לכלכלה ולמשתתפים בהם.

7.4. **יש לצמצם את הביורוקרטיה של מערכת ההכשרות הממשלתית:** מודל ההפעלה צריך להבטיח ביזור לגופים המפעילים באמצעות מימון הציבורי של ההכשרות המקצועיות, בתנאים שייקבעו, פיקוח אפקטיבי, ומדידה מתמשכת של תוצאותיהן.

7.5. **יש לפתוח את תוכניות ההכשרה המקצועית גם לאנשים שהם כבר חלק משוק העבודה,** לצעירים שנכנסים אליו לראשונה ולבעלי ניסיון תעסוקתי שחוזרים לשוק אחרי הפסקה – בעולם עבודה משתנה הפתיחה נדרשת כדי לפתח אופק תעסוקתי לכל מי שמעוניין בכך, וכדי לפתח את כלל ענפי המשק ולהבטיח את הצמיחה הכלכלית ואת החוסן הלאומי והחברתי של המדינה.

7.6. **יש להבטיח סיוע כלכלי למשתתפים בהכשרות, כדי לאפשר ליותר אנשים לפתח את ההון האנושי שלהם.** ממחקרנו עולה כי אחד מהחסמים העיקרים המונעים כיום מאנשים להשתתף בהכשרות, פרטיות וממשלתיות כאחד, הוא החסם הכלכלי.

8. על בסיס עקרונות אלה, ולאחר בדיקה מעמיקה בשטח ועם עשרות הארגונים החברים ב"המקפצה", **גיבשנו את השיטות המומלצות ביותר לביצוע הכשרות מקצועיות איכותיות,** שיבטיחו תשואה גבוהה על ההשקעה. יודגש, כי המסלולים המפורטים במסמך זה אינם חופפים, וכל אחד מהם מיועד לקבוצת מעסיקים אחרת ומוגדרת. **כל קורס או תכנית שיקבלו מימון תחת מסלול אחד, לא יוכלו לקבל גם מימון במסלול אחר.**

להלן, פירוט ההשקעות הנדרשות בשיטות אלה והערכת עלותן למדינה:

א. הכשרות בשותפות של מעסיקים ומכללות

9. **עיקרי התוכנית: הממשלה תתמוך ותממן הכשרות בשיתוף עם מעסיקים בביצוע מוסדות הכשרה המוכיחים יחס עלות-תועלת גבוה לאורך זמן.** המעסיקים יידרשו להתחייב להעסיק את המשתתפים בתום הקורס, לספק למשתתפים התנסות מעשית במהלך הקורס או להשתתף בעלותו. לשם כך, ייבנו מספר מסלולים שיאפשרו לתקצב הכשרות קצרות וזולות בביוורקרטיה מינימלית, לצד הכשרות ארוכות ויקרות שייבחנו בתהליך שיטתי ומקיף.

10. פירוט העלות:

10.1. 300 מיליון שקלים למענקים, שיועברו למעסיקים או למכללות, עבור ההכשרה עצמה, לפי הערכה של עלות ממוצעת של 10,000 שקלים למשתתף. הערכה זו מביאה בחשבון את המגוון הרחב של הכשרות במסגרת תוכנית זו, החל מקורסים מקוונים קצרים וזולים יחסית (שכיום אינם מתאפשרים בהכשרות עם מעסיקים) ועד קורסים ארוכים ויקרים הדורשים ציוד או מתקנים מיוחדים. הערכת העלות גם משקללת את ההשתתפות של מעסיקים במימון חלק מהקורסים, כפי שצויין לעיל, שצפויה גם היא להנמיך את העלות הממוצעת.

10.2. 20 מיליון שקלים לפיקוח ובקרה. כדי לצמצם את הביוורקרטיה למינימום, אישור הבקשות והתשלומים במסגרת מסלול זה יישען על הצהרות של מכללות ומעסיקים. בהתאם לכך, תקציב הבקרה יוקצה לבדיקות מדגמיות וחקירות יזומות, על בסיס ניתוח הנתונים או אינדיקציות קונקרטיות, שמטרתם לוודא כי ההצהרות אינן כוזבות.

11. **הסבר למספר המשתתפים:** בגלל גמישותו הגבוהה של מסלול זה, והתאמתו למגוון רחב של מעסיקים, ענפים ומקצועות, אנו סבורים כי היקף הפעילות במסגרתו יהיה הגבוה ביותר.

12. **מדוע התוכנית תהיה יעילה?** ההכשרות הקצרות והזולות יחסית יימדדו על פי יחס עלות-תועלת: השוואה בין עלות ההכשרה למדינה לבין העלייה המצטברת בשכר העובדים בעקבות ההכשרה. מכללות שיראו יחס עלות-תועלת גבוה יזכו לתקציבים גבוהים יותר, ומכללות שיראו יחס שלילי או נמוך במיוחד יאבדו את זכאותם לתקציבים. הכשרות יקרות ילוו במחקר הערכה ייעודי. אנו מאמינים כי מנגנונים אלה, יחד עם החובה לשלב מעסיקים, יבטיחו כי ההכשרות יהיו איכותיות ורלוונטיות לאורך זמן.

ב. הכשרות למעסיקים קטנים ובינוניים

13. **עיקרי התוכנית: גופים בעלי ניסיון מוכח בעבודה על הכשרות עם עסקים קטנים ובינוניים יקבלו תקצוב מהמדינה עבור עבודת שטח לאפיון צורכי מעסיקים אלה, ולבנייה והפעלה של הכשרות בהתאם לצרכיהם.** כל אחד מהגופים יתמחה באזור או ענף מסוים, או בשילוב ענפי-אזורי (לדוגמה, ענפי השירותים בדרום). כדי לקבל את התקצוב, הגופים יידרשו להגיש תוכנית הערכה מקיפה, כולל אבני דרך ומדדים כמותיים, המסוגלת להוכיח שפעילותם מייצרת יחס עלות-תועלת חיובי באופן מובהק. גופים אלה גם יידרשו לממן, מתוך התקציב שיקבלו, עבודה של גוף הערכה חיצוני שיבדוק וימדוד את פעילותם, בהתאם לתוכנית שאושרה.

14. פירוט העלות:

14.1. 200 מיליון שקלים לגופים שיעבדו עם העסקים הקטנים והבינוניים. תקציב זה כולל את עלות הקורסים עצמם, עבודת השטח מול המעסיקים ומנגנונים של בקרה והערכה. הוא גם מביא בחשבון את העובדה כי מעסיקים קטנים ובינוניים יכולים לתרום פחות לעלות ההכשרה, וזקוקים להכשרות בקבוצות קטנות יותר, שעלותן גבוהה יותר לכל משתתף. בהתאם לכך, **מסלול זה יקר יותר מאשר האחרים, אך להערכתנו השקעה זו מוצדקת, מאחר שפער הפריץ בקרב עסקים**

קטנים ובינוניים הוא משמעותי במיוחד, ויש צורך משמעותי בשטח להתחיל לטפל בפער זה. כאמור, ההשקעה הממשלתית תינתן רק להכשרות שההערכה של הגוף המפעיל היא כי הן יתנו תשואה משמעותית - בעלייה בשכר העובדים שהשתתפו בהכשרה ביחס עלות ההכשרה.

14.2. 10 מיליון שקלים לבקרה ופיקוח. באופן עקרוני, כפי שצוין לעיל, לגופים שיעבדו בשטח יוקצו המשאבים הנדרשים כדי לבצע מעקב ומדידה בעצמם, על בסיס תוכנית הערכה שתיקבע מראש. בהתאם לכך, הצורך העיקרי בבקרה ופיקוח יהיה בכדי לאתר מקרים של הונאה או דיווחים כוזבים, ועל מנת להפעיל מנגנון בקרה וערעורים על הפסקת המימון כאשר לא תהיה עמידה במדדים.

15. **הסבר למספר המשתתפים:** אנחנו מעריכים כי בשלב ראשוני מספר המשתתפים יעמוד על כ-10,000 אנשים, בשל הקושי המובנה בייזום והפעלת הכשרות יעילות עבור מעסיקים קטנים ובינוניים. אם המסלול יוכיח את עצמו כיעיל מבחינת יחס עלות-תועלת ויהיה פוטנציאל להרחבת היקף ההכשרות, ניתן יהיה להגדיל את כמות המשתתפים בעתיד.

16. **מדוע התוכנית תהיה יעילה?** כל אחד מהגופים שיעבדו עם המעסיקים הקטנים והבינוניים יידרש להראות יחס עלות-תועלת מצטבר חיובי ברמה משמעותית, בצורה שתימדד על פי תוכנית הערכה שתיקבע מראש, ותכלול אבני דרך ברורות ומתוקפות להתקדמות. המימון יופסק לגופים שלא יראו עמידה במדדים שנקבעו, והתקציב יועבר לגופים אחרים או תוכניות אחרות.

ג. תוכניות אסטרטגיות ענפיות

17. **עיקרי התוכנית: תקצוב ממשלתי להתארגנויות ענפיות עצמאיות של מעסיקים, שיובילו בעצמם את פיתוח מיומנויות העובדים בענף.** התקצוב יינתן לאחר מחקר והצעה של הענף לתוכנית אסטרטגית רב-שנתית, כשהאחריות ליישומה תהיה על המעסיקים.

18. פירוט העלות:

18.1. 100 מיליון שקלים במענקים להתארגנויות מעסיקים לצורך ביצוע ההכשרות. כיוון שמדובר בתוכניות אסטרטגיות חמש-שנתיות, לתקצוב השנתי השוטף תצטרך להתלוות הרשאה להתחייבות נוספת בהיקף של 400 מיליון שקלים. אף שאלה יהיו בדרך כלל הכשרות יקרות יותר, הערכתנו היא שהעלות למדינה תהיה נמוכה ביחס למספר המשתתפים. זאת, כיוון שמדובר בהכשרות עם ערך מוסף גבוה למעסיקים, ולכן הם יכסו חלק משמעותי מעלותן.

18.2. 5 מיליון שקלים במענקים לביצוע מחקרים וגיבוש תוכניות אסטרטגיות. סכום זה מבוסס על ההנחה שכל מחקר יעלה בין 1-2 מיליון שקלים, ויתקיימו כ-6-7 מחקרים מדי שנה, שהמדינה תכסה מחצית מעלותם.

18.3. 10 מיליון שקלים כתשלום למומחים שישבו בוועדות לאישור התוכניות האסטרטגיות והבקרה על התקדמותן.

19. **הסבר למספר המשתתפים:** כיוון שהתארגנויות ענפיות דורשות עבודה מקדימה משמעותית ותיאום ניכר בין מעסיקים שלא תמיד עובדים יחד, אנו מעריכים שהיקפו של מסלול זה יהיה מצומצם יחסית בשנים הראשונות. לאורך זמן, אם הוא יוכיח הצלחה, ניתן יהיה להרחיב את ההקצאה ולאפשר להתארגנויות נוספות לקבל מימון.

20. **מדוע התוכנית תהיה יעילה?** כל תוכנית אסטרטגית תהיה מבוססת מחקר מקיף לגבי הצרכים והערך המוסף למעסיקים, לעובדים ולמשק כולו. המענקים יוקצו בהתאם לערך המוסף למשתתפים ולמדינה, כאשר המעסיקים יישאו בעלויות התואמות את הרווחים של התוכנית עבורם. ועדות מומחים עצמאיות

יאשרו את תוקף המחקרים והתוכניות, ויעקבו אחר תוצאותיהם בהתאם למחקר מלווה שיתבצע על ידי גוף חיצוני ועצמאי.

ד. דמי קיום למשתתפים בהכשרות

21. **עיקרי התוכנית:** משתתפים בהכשרות בשלושת המסלולים שתוארו לעיל, יקבלו דמי קיום במהלך הקורס. זאת, כל עוד הלימודים אינם מאפשרים למשתתפים עבודה במשרה מלאה, והם אינם זכאים לדמי אבטלה או הבטחת הכנסה. גובה דמי הקיום ייקבע בהתאם להיקף הלימודים השבועיים והמצב המשפחתי, ויגיע עד לסכום מקסימלי השווה לשכר המינימום נטו (כיום, כ-5,000 שקלים לחודש), לתקופה של עד שמונה חודשים.

22. פירוט העלות:

22.1. 160 מיליון שקלים למענקים למשתתפים. סכום זה מחושב בהתבסס על ההנחה שהמענק הממוצע יהיה 20,000 שקלים, בהתאם לתמהיל של מענקים קטנים יחסית להכשרות קצרות בהיקף חלקי ומענקים גדולים יותר להכשרות ארוכות שאינן מאפשרות עבודה בכלל במהלך הקורס.

22.2. 10 מיליון שקלים לפיקוח ובקרה. כדי לצמצם את הביורוקרטיה למינימום, אישור הבקשות והתשלומים במסגרת מסלול זה יישען על הצהרות של משתתפים, מכללות ו/או מעסיקים. בהתאם לכך, תקציב הבקרה יוקצה לבדיקות מדגמיות וחקירות יזומות, על בסיס ניתוח הנתונים או אינדיקציות קונקרטיות, שמטרתם לוודא כי ההצהרות אינם כוזבות.

23. **הסבר למספר המשתתפים:** להערכתנו, בשלב ראשוני, מספר המשתתפים יהיה נמוך יחסית. זאת, כיוון שחלק ניכר מהלומדים בהכשרות יהיו עובדים קיימים, וחלק נוסף יקבלו דמי אבטלה או הבטחת הכנסה במהלך הקורס, או ילמדו בהיקף קטן יחסית שאינו מצריך דמי קיום.

24. **מדוע התוכנית תהיה יעילה?** התוכנית הכרחית כדי לאפשר קיומן של הכשרות הדורשות זמן רב ונחוצות לענפים ומקצועות רבים במשק. בהתאם לכך, אנו מציעים כי יהיה מדובר בתוכנית זמנית, שתוחלף בהדרגה במודל של החזר מותנה (ISA) המפותח בימים אלה בשיתוף פעולה בין זרוע העבודה לבין עוגן. מודל זה מאפשר לשלם דמי קיום, שיוחזרו בהדרגה מתוך שכרם של המשתתפים, במידה שההכשרות אכן יגבירו את כושר השתכרותם. בשיטת החזר המותנה, העלות למדינה צפויה להיות זניחה, כל עוד ההכשרות עצמן יהיו יעילות.

ה. סבסוד התמחות לבוגרי הכשרות

25. **עיקרי התוכנית:** מעסיקים שיקלטו עובדים אשר סיימו הכשרה, יקבלו מענק שמטרתו לעודד אותם להשקיע בחניכה ובהקניית ניסיון לבוגרי הקורסים. מטרת תוכנית זו היא להתמודד עם המצב שבו בוגרי הכשרות מתקשים למצוא תעסוקה מאחר שמעסיקים רבים דורשים ניסיון מעשי. כדי לקבל את המענק, המעסיקים יידרשו להוכיח העסקה רצופה של שישה חודשים במקצוע שנלמד בקורס והשקעת משאבים בחניכה ובלמידה של בוגר ההכשרה.

26. פירוט העלות:

26.1. 120 מיליון שקלים למענקים למעסיקים. המענק הממוצע יעמוד על 15,000 שקלים להעסקה של שישה חודשים. להערכתנו, סכום זה מספיק כדי לתמרץ את המעסיק לקחת סיכון של העסקת עובד חדש והשקעה בלמידתו.

26.2. 5 מיליון שקלים לפיקוח ובקרה. כדי לצמצם את הביורוקרטיה למינימום, אישור הבקשות והתשלומים במסגרת מסלול זה יישען על הצהרות של מעסיקים. בהתאם לכך, תקציב הבקרה יוקצה לבדיקות מדגמיות וחקירות יזומות, על בסיס ניתוח הנתונים או אינדיקציות קונקרטיות, שמטרתם לוודא כי ההצהרות אינן כוזבות.

26.3. 5 מיליון שקלים למחקר הערכה מלווה, שיבחן האם יחס עלות-תועלת של התוכנית הוא חיובי ברמה מובהקת.

27. **הסבר למספר המשתתפים:** להערכתנו, בשלב ראשון היקף המשתתפים בתוכנית יהיה מצומצם יחסית, כיוון שכמחצית מהלומדים בקורסים יהיו מלכתחילה עובדים קיימים. בנוסף, הכשרות רבות יתקיימו עם התחייבות של מעסיקים לקלוט את המשתתפים בתום הקורס (כמתואר לעיל) - ולכן לא יחייבו את התמריץ הנדרש.

28. **מדוע התוכנית תהיה יעילה?** התוכנית תגדיל את יעילותם של כלל מסלולי ההכשרה, כיוון שתגביר את הסיכויים לכך שהמשתתפים ימצאו תעסוקה ויצברו ניסיון בתחום עיסוקם. אם מחקר ההערכה המלווה לא יצביע על יחס עלות-תועלת חיובי, התוכנית תופסק.

1. ריכוז עלויות התוכניות המוצעות

<u>תוכנית</u>	<u>עלות למדינה</u> מיליוני ₪	<u>משתתפים</u>	<u>עלות למדינה למשתתף</u> ₪
מסלולי הכשרה			
א. הכשרות בשותפות מעסיקים ומכללות	320	30,000	10,667
ב. הכשרות למעסיקים קטנים ובינוניים	210	10,000	21,000
ג. תוכניות אסטרטגיות לענפים	115	10,000	11,500
סה"כ משתתפים בהכשרות		50,000	
תוכניות נוספות			
ד. דמי קיום	170	8,000	21,250
ה. סבסוד התמחות לבוגרי הכשרות	130	8,000	16,250
ו. מערכות מידע	15		
ז. מחקר, מדידה והערכה	40		
סה"כ	1,000	66,000	15,152

המקפצה

המטה להשקעה במקצועות המחר

חברי המקפצה

